

Podnikání – hrubá a čistá mzda

1 Co je mzda

- Odměna za vykonanou práci.
- Rozlišujeme:
 - **Hrubá mzda** – mzda před odvody a zdaněním.
 - **Čistá mzda** – mzda po odečtení odvodů, vyplácená zaměstnanci.

2 Hrubá mzda

- Celková odměna sjednaná v pracovní smlouvě.
- Obsahuje: základní mzdu, příplatky, prémie, odměny.
- Slouží jako základ pro výpočet odvodů.

3 Čistá mzda

- Skutečný příjem zaměstnance po odečtení odvodů a daní.
- Ovlivněna výší hrubé mzdy a uplatněnými slevami.
- Reálný disponibilní příjem.

4 Rozdíly mezi hrubou a čistou mzdou

4.1 Co se odečítá z hrubé mzdy (2025)

- Sociální pojištění – 7,1 %.
- Zdravotní pojištění – 4,5 %.
- Daň z příjmu – 15 % (případně 23 % pro příjmy nad limit).
- Sleva na dani:
 - Poplatník – 2 570 Kč/měsíc.
 - Manžel/ka s nízkým příjmem.
 - ZTP/P nebo invalidita.
 - Školné (za umístění dítěte).
 - Daňové zvýhodnění na děti.

4.2 Přehled rozdílů

Ukazatel	Hrubá	Čistá
Definice	Před odvody	Po odvodech
Obsah	Základ, přípl., odměny	Reálný příjem
Odvody	Slouží k výpočtu	Už odečteny
Stabilita	Vyšší	Nižší
Význam	Pro výpočty	Pro kupní sílu

Tabulka 1: Rozdíly mezi hrubou a čistou mzdou

5 Praktický příklad

- Hrubá mzda: 30 000 Kč
- Sociální pojištění: $30\,000 \times 0,071 = 2\,130$ Kč
- Zdravotní pojištění: $30\,000 \times 0,045 = 1\,350$ Kč
- Daň z příjmu: $30\,000 \times 0,15 = 4\,500$ Kč
- Sleva na poplatníka: 2 570 Kč
- Daň po slevě: $4\,500 - 2\,570 = 1\,930$ Kč
- Čistá mzda:

$$30\,000 - (2\,130 + 1\,350 + 1\,930) = 24\,590 \text{ Kč}$$

6 Shrnutí

- Hrubá mzda – mzda před odvody.
- Čistá mzda – mzda po odvodech.
- Rozdíl = sociální + zdravotní + daň.
- Sleva na dani může významně ovlivnit výši čisté mzdy.

7 Opakovací otázky

1. Co je hrubá mzda?
2. Co je čistá mzda?
3. Jaké odvody se strhávají z hrubé mzdy?
4. Jaký je rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou?
5. Jaké slevy na dani může uplatnit zaměstnanec?
6. Vypočítej čistou mzdu při hrubé mzdě 25 000 Kč, odvody: sociální 7,1 %, zdravotní 4,5 %, daň po slevě 1 500 Kč.

Pracovní list – Hrubá a čistá mzda

1. Dopln chybějící pojmy

- Mzda, která je uvedena v pracovní smlouvě a obsahuje příplatky, se nazývá _____.
- Mzda, kterou zaměstnanec skutečně obdrží na účet, se nazývá _____.
- Ze mzdy se odvádí sociální pojištění ve výši _____ % a zdravotní pojištění ve výši _____ %.
- Základní sleva na poplatníka činí _____ Kč měsíčně.
- Výpočet daně z příjmu se provádí ve výši _____ % ze základu daně.

2. Rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou – dopln tabulku

Ukazatel	Hrubá mzda	Čistá mzda
Definice		
Obsahuje		
Odvedy		
Význam		

3. Výpočet čisté mzdy

Zaměstnanec má hrubou mzdu 28 000 Kč.

1. Spočítej výši sociálního a zdravotního pojištění (zaměstnanec):

Sociální pojištění: $28\,000 \times 0,071 =$ _____

Zdravotní pojištění: $28\,000 \times 0,045 =$ _____

2. Spočítej daň z příjmu bez slevy:

Daň: $28\,000 \times 0,15 =$ _____

3. Uplatni slevu na poplatníka: 2 570 Kč

4. Spočítej výslednou daň po slevě a čistou mzdu:

Daň po slevě: _____

Čistá mzda: _____

4. Křížové otázky (ano/ne)

- Sleva na studenta se v roce 2025 uplatňuje u zaměstnanců.
- Čistá mzda je vždy vyšší než hrubá mzda.
- Daň z příjmu se počítá ze superhrubé mzdy.
- Sleva na dítě snižuje základ daně.
- Hrubá mzda obsahuje prémie a odměny.

5. Bonusová úloha (dobrovolná)

Zjisti na internetu výši minimální mzdy v roce 2025 v ČR a vypočítej, jaká by byla čistá mzda zaměstnance s touto hrubou mzdou při uplatnění pouze základní slevy na poplatníka.